

nota

Uitvoeringstoets Wet internationale sancties

FIU-Nederland

Bezoekadres:

Europaweg 45
2711 EM Zoetermeer

Postbus 10638
2501 HP Den Haag

www.fiu-nederland.nl

Contactpersoon

Datum

7 augustus 2024

Nota

Uitvoeringstoets WIS

Bijlagen

0

1. Wetsvoorstel Internationale Sancties (WIS)

Nederland kent sinds 1977 de Sanctiewet (Sw) met daarbij behorende regelingen en besluiten, zoals het Besluit melding transacties financiering terrorisme en de Regeling toezicht Sanctiewet 1977. Op aanbeveling van de Nationaal Coördinator Sanctienaleving en handhaving is gestart met het moderniseren van het nationale sanctiestelsel.¹ Hierbij zal de Sanctiewet gemoderniseerd worden en in lijn gebracht worden met andere wetgeving, waaronder de WIS. In Nederland gelden de VN, EU en nationale sancties en ook de Sanctiewet voor iedereen, in tegenstelling tot de Wwft die op specifieke, in de Wwft benoemde, poortwachters van toepassing is.

Overtreding van de Sw is een economisch delict en strafbaar gesteld in de Wet Economische Delicten. Daarnaast kan sprake zijn van het financieren van terrorisme, zoals strafbaar gesteld in art. 421 in het Wetboek van Strafrecht en kan sanctie-ontwijking eveneens gezien worden als gronddelict voor witwassen, hetgeen ook strafbaar is gesteld in het Wetboek van Strafrecht.

2. Rol FIU in het huidige sanctiestelsel

De taakstelling van de FIU als nationaal meldpunt ongebruikelijke transacties is opgenomen in de Wwft en momenteel heeft de FIU geen expliciete rol in de naleving en handhaving van sancties. Wat wel binnen het werkveld van de FIU valt, is sanctie-omzeiling of -ontwijking. Dit kan aangemerkt worden als terrorismefinanciering of gronddelict voor witwassen en valt daarmee binnen de reikwijdte van de Wwft. Een sanctiehit is geen directe reden tot het melden daarvan bij de FIU, maar wel reden om die transacties te beoordelen op mogelijk witwassen, onderliggende basisdelicten of terrorisme financiering en zo doende te melden op basis van art. 16 Wwft.

Bepaalde sanctiehits, zoals omschreven in het Besluit melding transacties financieren terrorisme dienen wel direct aan de FIU als het daartoe aangewezen meldpunt te worden gemeld die deze vervolgens kan verstrekken op basis van art. 13 sub b Wwft.²

Ten behoeve van de aanpak van sanctie-ontwijking is in art. 10h Sw een basis gevonden om informatie omtrent sanctiehits van het ministerie van Financiën te ontvangen, met als voorwaarde dat het gebruik daarvan binnen de taakstelling van de ontvangende overheidsinstelling past en duidelijk is omschreven.

3. Uitvoeringstoets FIU WIS

In het wetsvoorstel WIS kunnen de volgende bepalingen van invloed zijn op het werk en organisatie van de FIU, of ze zijn specifiek opgenomen ter verduidelijking. Hoofdstuk 3 van de WIS gaat over het centraal meldpunt sanctienaleving, maar ten tijde van dit schrijven is nog niet bekend hoe dit vorm gegeven wordt. Dit kan potentieel van grote invloed zijn op de FIU.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/06/28/kamerbrief-inzake-sancties>

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014119/2017-07-01>

Wet Internationale Sancties	
2.1: de WIS is ook van toepassing op de BES.	Weinig/geen impact
3: Centraal meldpunt sanctienaleving. <i>Voor nu worden de mogelijke consequenties van het meldpunt niet meegenomen in de uitvoeringstoets</i>	Potentieel grote impact. Afhankelijk van de besluitvorming waar dit meldpunt belegd wordt (en wie onder meer als verwerkingsverantwoordelijke wordt aangewezen) en of de FIU hier een rol in speelt, kan dit van grote invloed zijn op de organisatie.
7.3.1 De Nederlandse strafwet is ook van toepassing op Nederlanders die zich buiten Nederland schuldig maken aan het bij de WIS strafbaar gestelde feiten.	Weinig/geen impact
8.2.1 gegevensverwerking door centraal meldpunt sanctienaleving: het meldpunt kan gegevens verstrekken aan partijen aangewezen bij sanctieregeling of -besluit, waaronder de FIU.	Weinig/medium impact Kleine toename meldingen bij FIU te verwachten o.b.v. nieuwe awareness na centraliseren meldpunt. Wel is het zo dat het de Sw algemeen van toepassing is, terwijl de Wwft alleen van toepassing op de daartoe aangewezen partijen (poortwachters) in de Wwft.
8.2.4 gegevensverwerking door bestuursorganen, toezichthouders e.d.: zij kunnen gegevens verstrekken aan partijen voor zover die zijn belast met toezicht op de naleving of uitvoering van de sanctiemaatregelen	Weinig/medium impact Kleine toename meldingen bij FIU te verwachten o.b.v. nieuwe awareness na centraliseren meldpunt. Wel is het zo dat het de Sw algemeen van toepassing is, terwijl de Wwft alleen van toepassing op de daartoe aangewezen partijen (poortwachters) in de Wwft. Zie ook informatiedeling door toezichthouders onder aanpassing 10h Sw
9.3 Strafrechtelijke handhaving: hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen opzet (misdrijf) en schuld (overtreding) bij overtreding van de WIS bepalingen in 2.1.1 en 2.2.1 van de WIS. Aangezien dit pas een rol speelt bij de strafrechtelijke fase en niet in de intelligencefase, heeft dat geen impact op de FIU.	Geen impact
Wijziging Sanctiewet 1977 art. 10h en 10i	
De toezichthoudende autoriteiten zijn bevoegd informatie te delen, waarbij de geheimhouding uit art. 10g Sw kan worden doorbroken. Dit kan (ook) gedeeld worden met de FIU zoals omschreven in art. 10h art. 2 sub d jo. lid 3. In art. 10i lid 1 sub e is bepaald dat dit ook geldt voor informatie die ontvangen van een buitenlandse toezichthouder. Als voorwaarde geldt dat de gegevens of inlichtingen dienstig zijn voor de	Impact beperkt Toezichthouders op de WIS kunnen informatie delen met de minister van J&V en de FIU t.b.v. haar taakstelling. In de huidige situatie is daarvoor grond gevonden in art. 10h Sw (huidig) waarin de mogelijkheid is opgenomen voor het ministerie van Financiën om o.b.v. de Sw verkregen informatie te delen met 'Nederlandse overheidsinstanties' (voorzover doel duidelijk omschreven is e.d.).

uitoefeningen van de wettelijke taken van de FIU, zoals omschreven in de Wwft.	
Wijzigingen WED, Wwft (10.15) en Wwft BES (10.16)	
Tekstuele toevoeging van de WIS, naast de Sw.	Geen impact
Memorie van Toelichting bij de WIS	
p.45: <i>“De FIU-NL fungeert als meldpunt voor meldingen van ongebruikelijke transacties o.g.v. de Wwft. Financiële instellingen dienen verzoeken om financiële diensten of transacties waarbij gesanctioneerde personen of entiteiten betrokken te zijn, op grond van het Besluit melding transacties financiering terrorisme ook te melden bij de FIU-NL. Specifiek dienen financiële instellingen in het kader van het sanctieregime tegen Noord-Korea redelijke vermoedens van financiering van proliferatie te melden bij de FIU-NL.”</i> Hierbij staat vermeld dat dit onveranderd blijft bij inwerkingtreding van de WIS.	Weinig/geen impact Ook uit deze (externe) toetsing blijkt dat de WIS weinig tot geen impact heeft voor de FIU op basis van dit wetsvoorstel.
p. 88 verwijst naar 10.6 waaruit blijkt dat FIN en FIU-NL relevante informatie kunnen verstrekken	Weinig/geen impact FIU-mogelijkheid om informatie t.b.v. taakstelling te ontvangen blijft.

4. Verwachte impact organisatie en uitvoering WIS

Op basis van bovenstaande analyse van het wetsvoorstel WIS is de inschatting dat de impact voor FIU-NL beperkt is en dat er geen beperkingen zijn voor uitvoering van WIS. Daarbij is het wel raadzaam interne procedures na te lopen en zo nodig te actualiseren. Dit geldt overigens ook voor de werking van het bestaande Besluit melding transacties financiering terrorisme, echter is dat geen onderdeel van het wetsvoorstel en wordt dat om die reden hier buiten beschouwing gelaten. De inschatting is dan centralisering van de meldingen en het structureren van het Nederlandse sanctiestelsel zal leiden tot meer bewustzijn en een toename in meldingen en zo nodig voorlichting daaromtrent. Qua capaciteit wordt deze toename begroot op max. 1 fte voor de FIU.

Een belangrijke kanttekening is dat op dit moment nog geen duidelijkheid bestaat omtrent het nationaal meldpunt sanctienaleving en handhaving, zoals benoemd in hoofdstuk 3 van de WIS. Mocht hierbij voor de FIU een (actieve) rol zijn weggelegd of wordt de FIU hier zelfs hiervoor worden aangewezen, dan is de impact zeer groot te noemen en dient een nieuwe analyse plaats te vinden voor wat betreft capaciteit, technische, beheers- en beleidsmatige ondersteuning en mogelijk zelfs huisvesting. Omdat de impact op de FIU dermate groot wordt geacht, kan hiervoor nog geen eerste schatting worden afgegeven.